

دربچه

فرش لرستان

همچنان مجتمع ندارد

■ **مهر:** در حالی‌که استان لرستان از جمله استان‌های باسابقه در زمینه فرش است ولی همچنان فرش این استان از نقشه منحصر به فرد خود برخوردار نیست و تنها مجتمع فرش مصوب در سفر هیات دولت به این استان نیز هنوز عملیاتی نشده است.
اذهان مردم لرستان و دیگر لر زبانان بر است از نقش و نگاره‌هایی که زنان لر روزی با عشق از دلآوری‌های مردان این سرزمین بر تار و پود قالی‌های لری نگار گری می‌کردند و امروز با گذشت سال‌ها از آن روزها دیگر خبری از آن نقش‌های ناب بر پهنه قالی‌های لری نیست.
سنت‌های موجود در بین لرها، یادآور تاریخ بافته‌های این قوم است، مثلا آنان ابزار کوچک چوبی «سک» را برای بافت فرش به کار می‌برند که در واقع مادر ابزار فلزی در عهد مفرغ و متعلق به دوره‌ای است که همه ابزارها چوبی بود، یعنی پیش از کشف فلز که این امر خود نشان از کهنگی بافته‌های لری دارد و می‌تواند به شناختن سنت‌های کهن و مستقل این قوم در زمینه فنون، مواد اولیه، ابزارها و حتی طرح‌ها کمک کند.
از سوی دیگر باید در نظر داشت هنگامی‌که از بافته‌های لری سخن به میان می‌آید منظور تنها جغرافیای امروزی لرستان نیست زیرا بسیاری از تیره‌های گوناگون این قوم در مناطق مختلف از جمله چهارمحال و بختیاری، بخشی از استان فارس، بخشی از ایلام، بخشی از همدان و خوزستان و استان کهگیلویه و بویراحمد را در بر می‌گیرد.
با تمام توصیفی که از فرش لری آرایه شد، امروزه فرش‌هایی که در لرستان بافته می‌شود، از نوع فرش‌های رایج در سراسر کشور است و اکثرا نقشه، مواد و ابزار آن از شهرستان‌های همجوار تهیه می‌شود.اما در مناطق خاصی از استان، یعنی اطراف بروجرد، الشتر و بعضی روستاهای شمال لرستان، گاهی فرش‌های بومی بافته می‌شود،اما تعداد آنها بسیار کم و حتی انگشت شمار است.

رئیس سازمان بازرگانی استان لرستان در این رابطه در گفت‌وگو با خبرنگار مهر در خرم‌آباد با تشریح ویژگی‌های منحصر به فرد فرش لری، عنوان کرد: کل مواد مصرفی در فرش لری در منطقه تولید می‌شده است به طوری‌که فرش لری را می‌توان یک فرش تمام محلی و بومی خاص منطقه لر نشین ایران دانست.
جست‌الله بیراوند با بیان اینکه نخ، رنگ و حتی چوب مورد استفاده برای دار قالی لری در لرستان مختص به همین منطقه است، ادامه داد: نقشه‌های فرش‌های لری

که به طور عمده ذهنی بافت بودند، براساس جغرافیای خاص لرستان و ویژگی‌های زندگی مردم این دیار از جمله امپهروزی، طبیعت بکر و صحنه‌های شکار را در بر می‌گیرد.

وی با تاکید بر اینکه فرش لری در لرستان ریشه‌ای و وسعت تاریخ و تمدن مردم این سرزمین دارد، یادآور شد: در زمان‌های گذشته در همه خانه‌های لرستانی‌ها دار قالی وجود داشت و زنان خانهدار بخشی از وقت خود را صرف بافت قالی می‌کردند. این مسوول با تاکید بر اینکه صنعت فرش بافی در لرستان دارای سابقه و قدمتی دیرین است، یادآور شد: فرش لری در میان سایر دست بافته‌های مردم ایران بروز و ظهور بیشتری داشته است.
رئیس سازمان بازرگانی استان لرستان در ادامه سخنان خود با اشاره به مشکلات پیش روی فرش لری، گفت: فرش لرستان همچنان نقشه خاص خود را ندارد که این امر یکی از مشکلات در این زمینه بود که در صد رفع آن برآمدیم.
بیراوند با بیان اینکه در حال حاضر بافندگان فرش در لرستان از نقشه‌های سایر استان‌ها استفاده می‌کنند، عنوان کرد: عدم وجود نقشه فرش خاص این استان موجب شده است که در حال حاضر ۹۰ درصد فرش‌های لرستان از روی نقشه فرش دیگر استان‌ها بافته شود.
وی با اشاره به پیگیری‌های انجام شده در این زمینه، گفت: قرار بود که نقشه فرش لرستان توسط شرکت سهامی فرش استان تدوین و سپس این طرح به مرکز ملی فرش ایران آرایه شود که این کار در استان صورت گرفت و مرکز ملی فرش ایران نیز این طرح را برای اجرا به یک پیمانکار واگذار کرده است.
رئیس سازمان بازرگانی استان لرستان ادامه داد: پیمانکار این طرح نیز مطالعات میدانی خود را در زمینه سوابق فرش استان لرستان و نقشه‌های مختلف آن انجام داده و موضوع را به کار گروه مرکز ملی فرش ایران آرایه کرده است.

حجت بیراوند با بیان اینکه احداث مجتمع فرش لرستان یکی از مصوبه‌های دور اول سفر هیات دولت به استان است، افزود: در سفر اول هیات دولت به استان برای احداث مجتمع فرش استان مبلغ پنج میلیارد ریال اعتبار مصوب شد که به دلیل عدم اختصاص تانکون این مصوبه اجرایی نشده است.

استان کهگیلویه و بویراحمد اگرچه تنها

بیش از یک درصد از مساحت کشور را دارد اما همین جغرافیای اندک محل تامین حدود ۱۰ درصد از منابع آب سرزمین ایران است.
این استان را سرزمین چهارفصل می‌نامند، از آن رو که در پهنای اندکش هم سلسله قله‌های همیشه برفی و چهار هزار و ۴۰۰ متری دتا را دارد و هم دشت‌های نفت‌خیز و سوزان گچساران با ارتفاع ۵۰۰ متری از سطح دریا.

این استان از جمله استان‌های جنوبی ایران به شمار می‌رود که از شرق با استان اصفهان و فارس، از جنوب با استان بوشهر، از غرب با خوزستان و از شمال با چهارمحال و بختیاری همسایه است. مرکز آن شهر یاسوج است و به هفت شهرستان و ۱۶ بخش تقسیم شده که ۱۶ شهر و بیش از هزار و ۷۰۰ روستا را شامل می‌شود.

با این همه ۵۲ درصد از مساحت کهگیلویه و بویراحمد را جنگل‌زاران بلوط و ۲۸ درصد را نیز مراتع و منابع طبیعی تشکیل می‌دهد و تنها در حدود ۱۰ درصد از مساحتش شهرها و روستاها واقع هستند، متوسط بارندگی در این ناحیه کوهپایه‌ای جنوب رشته‌کوه زاگرس ۵۶۳ میلی‌متر در سال است و بیلان آبی‌اش بر ۱۱ میلیارد متر مکعب در سال بالغ می‌شود.

از همین ۱۱ میلیارد متر مکعب است که چهار رودخانه بزرگ مارون، بشلار، خیرآباد و زهره با حوزه‌های آبخیزی برابر با ۱۶ هزار و ۲۴۶ کیلومتر مربع مساحت سرچشمه می‌گیرد و نه تنها خاک همین استان را سیراب می‌کند که در ادامه به جلگه وسیع خوزستان می‌رسد و آنجا را هم از منابع حیاتی خود بی‌نصیب‌نمی‌گذارد.

همین آب و هوای پدیدل و بارش سخاوتمندانه آسمان از سویی دیگر موجب شده، خاک کهگیلویه و بویراحمد زیستگاه ۴۷۰ گونه گیاهی دارویی، صنعتی و خوراکی باشد و جاذبه‌های طبیعی فراوانی از جنگل و مرتع گرفته تا چشمه سار و آبشارها، رودخانه‌ها و دریاچه‌های فراوانی را در خود داشته باشد.
اگر چه مردم این استان از آب تولید شده در سرزمین‌شان این بهره‌ها بردارند اما این آب‌ها در بدو خروج از استان برای خوزستان و بوشهر همسایه‌های جنوبی نیز ثمرات فراوانی داشته است.
احداث چهار سد بزرگ مارون، کوثر، کارون و سد در دست ساخت چرم‌شیر از منابع آب همین جغرافیاست، این سدها مایه حیات فرد آمده در خاک کهگیلویه و بویراحمد را در پشت خود جمع می‌کند تا خاک‌های سوزان استان‌های داغ‌نشین جنوبی کشور حاصلخیزتر از پیش شود، سرمایه‌گذاری‌های کلانی که برای ساخت این سدها شده است نیز مود همین نکته است.

با این همه اما آن‌گونه که دانش آبخیزداری می‌گوید، اگر

از حوزه آبخیز هر رودخانه و هر سدی محافظت نشود و منابع خدادادی آب به امان خود رها شوند تا همان‌گونه که بی‌منت از آسمان فرود آمندند روی خاک بی‌هیچ استفاده و کنترلی به راه خود بروند با خود نه تنها آبادی و آبادانی نخواهند داشت، که نعمت‌گران پهای خاک را نیز فرسایش داده، شسته و می‌پرند.

خاک را بی‌استفاده می‌کنند و دشت‌های حاصلخیز را بی‌حاصل، خسارت اما به این خلاصه نمی‌شود چرا که خاک شسته را با خود می‌برند و می‌پزند تا به مانی برسند و چه مانی بهتر و محکم‌تر از سدهای پیش رو، سال‌ها که از بی هم بیاید و باران پشت باران، خاک و رسوبات جمع شده در پشت سدها به حدی می‌رسد که این پناه‌ای هر هزینه را در اندک مدتی بالااستفاده می‌کند.
آبخیزداری بدون علم و هنر برنامه‌ریزی مستمر و اجرای اقدامات لازم برای مدیریت منابع حوزه‌های آبخیزاعم از طبیعی، کشاورزی، اقتصادی و انسانی بدون ایجاد اثرات منفی در منبع آب و خاک است، به عبارتی دیگر آبخیزداری طراحی و مدیریت حوزه به منظور حفاظت و استفاده صحیح و پایدار از منابع طبیعی با توجه ویژه به منبع آب و خاک است.
با آبخیزداری باید از فرسایش خاکی زمین جلوگیری کرد.

از برنامه چهارم توسعه عقب هستیم
براساس آمار هم‌اکنون متوسط فرسایش خاک در کشور ۱۶/۷ تن در هکتار است، در حالی که متوسط فرسایش خاک در منطقه، هشت تن در هکتار و در جهان سه تا پنج تن در هکتار است... این در حالی است که بر اساس سند چشم‌انداز باید تا سال ۱۴۰۴ متوسط فرسایش خاک در کشور تقرقی و به نرم جهانی نزدیک شود، اما آیا شرایط برای این کار فراهم است.

مسوولان اداره کل منابع طبیعی کهگیلویه و بویراحمد در گفت‌وگو با «شرق» اعلام کردند

۲۰ تن در هکتار، فرسایش سالانه خاک در استان

محمدرضا شجاعی، معاون آبخیزداری سازمان جنگل‌ها،

مراتع و آبخیزداری کشور در این‌باره به شرق می‌گوید: «طبق برنامه پنجم توسعه باید هشت میلیون هکتار فعالیت آبخیزداری انجام شود که برای رسیدن به این تعهد سالانه باید چهار هزار و ۵۰۰ تا پنج هزار میلیارد ریال اعتبار اختصاص یابد که امسال این اعتبار تامین نشده اما امید است اعتبارات لازم برای رسیدن به این تعهد در سال‌های بعدی برنامه تخصیص یابد. براساس قانون برنامه پنجم توسعه سالانه باید ۱/۶ میلیون هکتار فعالیت آبخیزداری اجرا شود که با توجه به اختصاص دو هزار میلیارد ریال اعتبار ملی و استانی در سال جاری می‌توان ۱/۲ میلیون هکتار عملیات آبخیزداری انجام داد.

شجاعی می‌افزاید:وظیفه آبخیزداری تنها تولید و استحصال آب نیست، بلکه جلوگیری از فرسایش خاک و حفظ اراضی زراعی است، امسال هزار میلیارد ریال اعتبار ملی و هزار میلیارد ریال اعتبار استانی برای اجرای فعالیت‌های حوزه آبخیزداری در خوزستان و بوشهر همسایه‌های جنوبی نیز ثمرات فراوانی داشته است.
احداث چهار سد بزرگ مارون، کوثر، کارون و سد در دست ساخت چرم‌شیر از منابع آب همین جغرافیاست، این سدها مایه حیات فرد آمده در خاک کهگیلویه و بویراحمد را در پشت خود جمع می‌کند تا خاک‌های سوزان استان‌های داغ‌نشین جنوبی کشور حاصلخیزتر از پیش شود، سرمایه‌گذاری‌های کلانی که برای ساخت این سدها شده است نیز مود همین نکته است.

با این همه اما آن‌گونه که دانش آبخیزداری می‌گوید، اگر از حوزه آبخیز هر رودخانه و هر سدی محافظت نشود و منابع خدادادی آب به امان خود رها شوند تا همان‌گونه که بی‌منت از آسمان فرود آمندند روی خاک بی‌هیچ استفاده و کنترلی به راه خود بروند با خود نه تنها آبادی و آبادانی نخواهند داشت، که نعمت‌گران پهای خاک را نیز فرسایش داده، شسته و می‌پرند.

خاک را بی‌استفاده می‌کنند و دشت‌های حاصلخیز را بی‌حاصل، خسارت اما به این خلاصه نمی‌شود چرا که خاک شسته را با خود می‌برند و می‌پزند تا به مانی برسند و چه مانی بهتر و محکم‌تر از سدهای پیش رو، سال‌ها که از بی هم بیاید و باران پشت باران، خاک و رسوبات جمع شده در پشت سدها به حدی می‌رسد که این پناه‌ای هر هزینه را در اندک مدتی بالااستفاده می‌کند.

آبخیزداری در برنامه چهارم توسعه دچار عقب‌ماندگی هستیم، این عقب‌ماندگی به سال‌های بعد منتقل می‌شود و با توجه به اینکه در برنامه متعهد شده‌ایم، قطعاً اعتبار آن تدریجاً اختصاص می‌یابد این در حالی است که قانون برنامه پنجم توسعه دولت را مکلف کرده که همزمان با احداث سد، عملیات آبخیزداری در بالادست سدها نیز به منظور افزایش عمر مفید سد اجرایی شود».

سالانه ۲۰ تن در هکتار فرسایش و ۱۳ تن رسوب
در استان کهگیلویه و بویراحمد جاری است. این رودخانه‌ها سالانه هشت هزار و ۴۶۹ میلیون متر مکعب آب در خود جابه‌جا می‌کنند و کنترل این حجم آب و استفاده بهینه از آن بی‌شک نیازمند اقدامات بزرگی است. هم از آن جهت که در جغرافیای استان از این منبع فراوان آب به نحو مناسب بهره‌برداری شود و هم آنکه با کنترل میزان فرسایش و رسوبات سالانه مانع از پر شدن سدهای احداث شده روی این رودخانه‌ها شد. از همین‌رو، چند و چون اقدامات پیشگیرانه را از کریم تباشیر، مدیر کل منابع طبیعی استان کهگیلویه و بویراحمد سراغ گرفتیم، او در این‌باره به شرق گفت: «از سال ۱۳۷۰ تاکنون در مجموع تلاش کرده‌ایم با انجام اقدامات لازم را در حوزه آبخیزداری انجام دهیم. در همین راستا تاکنون بیش از دو میلیون متر مکعب عملیات مکنیکی شامل بندهای سنگی و ملاتی، خشکه چینی، توری سنگی، خاکی و غیره به منظور نفوذ باران و برف افزایش سرفه آب‌های زیرزمینی، اخذ رسوبات، حفظ بستر و کناره رودخانه‌ها بالا بردن رطوبت خاک و کنترل سیل انجام گرفته است. همچنین جهت حفاظت سطح خاک و کاهش فرسایش‌های قنطاری و سطحی، توسعه

سرزمین

مسوولان اداره کل منابع طبیعی کهگیلویه و بویراحمد در گفت‌وگو با «شرق» اعلام کردند

۲۰ تن در هکتار، فرسایش سالانه خاک در استان

مراتع، افزایش فضای سبز به میزان ۵۵هزار و ۶۲۹ هکتار عملیات بیولوژیکی انجام گرفته است.»سعید جاویدبخت، معاون آبخیزداری این اداره کل نیز به شرق می‌گوید: «اجرای عملیات آبخیزداری سالانه ۲/۱ میلیون تن از فرسایش رسوب در استان جلوگیری شده است. همچنین در نتیجه اجرای این عملیات‌ها سالانه ۱/۶ میلیون متر مکعب رواناب سطحی نیز کنترل شده است. در این راستا، سالانه ۳۶ میلیون متر مکعب آب داخل زمین نفوذ کرده و زمینه ایجاد نفرجگاه، اشغال موقت و دائم، توسعه کشاورزی و افزایش تولید در واحد سطح مراتع را به همراه داشته است. علاوه بر این عملیات آبخیزداری منجر به کاهش خسارات ناشی از سیل شده و آبراهه‌ها را تثبیت می‌کند. برای اجرای عملیات آبخیزداری از سال ۷۰ تا ۸۹ اعتباری بالغ بر ۲۶۰ میلیارد ریال هزینه شده است.» براساس گفته‌های این مقام مسوول در این استان میزان فرسایش سالانه خاک در کهگیلویه و بویراحمد ۲۰ تن در هکتار به صورت سالانه است، همچنین میزان رسوب سالانه نیز ۱۳ تن در هکتار است.

تاریخچه مبارزه با فرسایش در جهان

فرسایش خاک از حدود هفت هزار سال پیش سبب سقوط تمدن‌های بزرگ شده است. در قرآن کریم به قوم سبا که رواناب‌های سطحی را کنترل می کردند و با احداث سد، سیلاب‌ها را کنترل و موجب عمران و آبادانی آن سرزمین شده بودند، اشاره شده است. همچنین در کتاب تورات نیز به خشک شدن نهرها و وقوع قحطی اشاره شده است.
ایرانیان و یونانیان باستان در نوشته‌های خود مطالبی در مورد فرسایش زمین بیان کرده‌اند به طور مثال هخامنشیان آب را مطهر پاکی می‌دانستند و هر آن کس و چیزی را که عامل از بین رفتن آب و زمین زراعی شود، پست می‌شمردند.
افلاطون نیز در اظهارنظری گفته است، جاری شدن سیل و فرسایش به علت از بین رفتن پوشش گیاهی است.

امروزی در مورد فرسایش بعد از ساخت سدهای مخزنی به منظور جلوگیری از رسوب آنها در کشور‌های غربی آغاز شده است. اولین تحقیقات علمی در زمینه فرسایش خاک در بین سال‌های ۱۸۷۷ و ۱۸۹۵ توسط ولنی، دانشمند آلمانی انجام گرفت. این دانشمند، اثر پوشش را در جلوگیری از برخورد باران با خاک بررسی کرد و به این نتیجه رسید، تاثیر عمده پوشش گیاهی خاک مربوط به خاصیت حفاظتی آن در برابر برخورد قطرات باران است.او همچنین تاثیر عوامل مختلف مانند پوشش گیاهی، شیب زمین و نوع خاک را روی آب سطحی و فرسایش تحت مطالعه قرار داد. دانشمندان علم عمده فرسایش را روان آب سطحی می‌دانستند، بنابراین برای کاهش فرسایش با «بدوی» مبارزه می کردند ولی در سال‌های اخیر این نظریه که ضربه قطرات باران نیز می‌تواند فرساینده باشد، مورد توجه قرار گرفت و در نتیجه عددی از دانشمندان به طور جداگانه تاثیر فرساینده قطرات روی خاک‌های لخت را مورد مطالعه قرار دادند. روشن نبودن نقش قطرات باران در فرسایش یکی از

تاوانی برای یک نسل

بی‌پناهی در پناهگاه

نقیشه قانیان، اصفهان

داد؟ آیا می‌توان از این نکته به سادگی گذشت که مرد شاهد این اتفاق و زن قربانی‌شده، نسل بعد از خود را متاثر خواهد کرد؟ زن و مردی که وظیفه تربیت نسل بعد را بر عهده داشته اما اکنون در بدبینی محض به همه چیز قرار دارد و از خاطره‌ای لغت‌بار آزار می‌بینند. فرزندان این نسل با پدر و مادری روبه‌رو می‌شوند که در تعاریف خود و اجتماع خود شک کرده، گناهی که بابت آن توان داده را نمی‌دانند، در ترسی همیشگی به سر می‌برد و نمی‌تواند چنین حوادتی آنچنان محکم به زندگی خود ادامه می‌دهند. باید دست او را در تاریکی گرفت، با آرامش خواباند و به او گفت که ترس، ترس، ترس. اما این کابوس زنده همیشه هست، چون هیچ در بسته‌ای دیگر برای او به معنای امنیت نیست و زندگی خود را هر لحظه در معرض تهاجم فرض

دلیل می‌بود که اقدامات بشر را طی هفت هزار سال برای حفظ زمین در برابر فرسایش آبی

با مشکل مواجه می‌ساخت. اگر ملل باستانی به‌نقش قطرات باران روی خاک‌های لخت آگاه بودند، بی‌گمان زمین‌های متعلق به این تمدن‌ها کمتر آسیب می‌دیدند و امروزه تا این حد اراضی بایر و فرسوده وجود نداشت. بعدها ویش‌مأمیر با به کارگیری تکنیک‌های پیشرفته برای تجزیه تحلیل داده‌ها و نتایج آزمایش‌های مزرع‌ای توانست فرسایش را به طور کمی تعیین کند.

تاریخچه مبارزه با فرسایش در ایران

مبارزه با فرسایش خاک در ایران قدمتی به عمر تمدن‌های قدیمی ایران دارد. وجود تراس‌های چندین هزار ساله و سازه‌های مهر آب و سیلاب همچون سدها نشان از توجه ایرانیان به جمع‌آوری و نگهداری و استفاده فنی از آن دارد. در سال ۱۳۲۸ ادارات بررسی آب و خاک و حفظ منابع در وزارت کشاورزی تشکیل شد. اولین گزارش، نسبتاً کامل در مورد فرسایش خاک و لزوم حفاظت آب و خاک در ایران در سال ۱۳۳۷ توسط کارشناسان قانو به زبان انگلیسی تهیه و منتشر شد. این کارشناسان پس از مطالعه خاک‌های مختلف ایران و تهیه گزارش، لزوم

ایجاد موسسه‌ای به منظور حفاظت خاک را پیشنهاد کردند و در پی آن، در همان سال کمیته حفاظت خاک در سازمان جنگل‌ها به وجود آمد. در سال ۱۳۳۹، همزمان با شروع عملیات احداث سدهای بزرگ مخزنی به ویژه سدگرج، متعاقب ارائه گزارش کارشناسان قانو، خطر رسوب‌گذاری در مخازن این سدها مورد توجه‌قرار گرفت. در همین سال اولین برنامه آزمایشی حفاظت خاک در حوزه فرعی سیرالاج (بخشی از حوزه سد آبخیز کرچ) در مساحت ۶۰۰ هکتار به اجرا در آمد. در سال ۱۳۴۶، پخش حفاظت خاک و آب در موسسه خاکشناسی دایر شد و به تدریج پنج ایستگاه حفاظت خاک و آب در استان‌های آذربایجان شرقی (تکمه داش)، آذربایجان غربی (حیدرلو)، گیلان (کوبین)، کردستان (خرکه) و چهارمحال و بختیاری (دوتو) تأسیس شد که مهم‌ترین مطالعه آنها برای ذخیره رطوبت در دبیر‌آرها بوده است. سال ۱۳۴۷، دفتر فنی خاک به منظور مبارزه با فرسایش بادی تثبیت شن‌های روان و افزایش عمر مفید سدهای در حال بهره‌برداری به ویژه سدای سفیدرود و امیرکبیر تأسیس شد. در سال ۱۳۴۹، اولین طرح آبخیزداری توسط فراغ‌التحصیلان دانشکده جنگلداری کرچ تهیه شد. در سال ۱۳۵۰، متعاقب توسعه فعالیت‌های آبخیزداری و به منظور ایجاد هماهنگی بین واحدهای اجرایی دست‌اندرکار در فعالیت‌های آب و خاک و عرصه‌های آبخیز و همچنین جلوگیری از تداخل وظایف شورایی‌الی آبخیزداری به ریاست معاون نخست‌وزیر در امور عمرانی تشکیل شد. دفتر فنی خاک که در سال ۱۳۴۷ تأسیس شده بود در سال ۱۳۵۱ به دفتر حفاظت خاک و آبخیزداری تبدیل شد. تشکیل این دفتر را به لحاظ توسعه چشمگیر فعالیت‌های آبخیزداری می‌توان نقطه عطفی در تاریخ آبخیزداری کشور به حساب آورد.

در مقطع زمانی ۱۳۵۷- ۱۳۴۸ جمعا ۶۹۸ هزار هکتار از آبخیزهای کشور تحت پوشش عملیات آبخیزداری قرار گرفت. در مقطع زمانی ۱۳۵۹- ۱۳۵۸ با نگرش به اقدامات اجرایی انجام شده در این دوره نسبت به دهه قبل در ضرورت انجام مطالعات پایه و جامع آبخیزداری به نحو ملموس‌تر رخ می‌کرد. بنابراین انجام مطالعات جامع و تفصیلی- اجرایی در سطح نسبتاً وسیعی توسط کارشناسان ایرانی دنبال شد. براین اساس جمعا ۱/۷ میلیون هکتار از آبخیزهای کشور تحت پوشش عملیات اجرایی آبخیزداری قرار گرفت. متوسط عملکرد سالانه در این دوره ۱۲ ساله ۱۱۷/۳ هزار هکتار بوده است. در مقطع زمانی ۱۳۷۹- ۱۳۷۰ ارتقای تشکیلات آبخیزداری کشور از سطح یک دفتر به یک معاونت در وزارت جهادسازندگی موجب گسترش کمی فعالیت‌ها و اهداف آن شد. طی این دوره ۱۰ ساله، سالانه به‌طور متوسط ۹۰۷ هزار هکتار و در مجموع سطحی بالغ بر ۹/۰۶۷ میلیون هکتار زیر پوشش عملیات آبخیزداری قرار گرفت. مقایسه سطح عملکرد فوق نسبت به دهه قبل حاکی از سوی خانواده در نشان می‌دهد. طی این دهه فعالیت‌های آبخیزداری در اکثر استان‌های کشور در سطح گسترده‌ای به مرحله اجرا در آمده است.
باییز ۱۳۸۰ با انعام وزارت جهاد سازندگی و کشاورزی و تشکیل وزارت جهاد کشاورزی، معاونت آبخیزداری و سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور در یکدیگر ادغام شدند. حجم عملیات انجام شده در این سال ۱۳۶۰ هزار هکتار بوده است.

تأثیرات فرسایش خاک در استان کهگیلویه و بویراحمد

می‌کند. در بیرون از این مرزها برای زنی که چنین اتفاقی را تجربه می‌کند، بهترین مشاوران روان‌شناس را به خدمت می‌گیرند، تا سال‌ها او را تحت نظر قرار می‌دهند. به او کمک می‌کنند که ششروعی دوباره را تجربه کند، با خانواده او به صورتی معجزا به مشاوره می‌پردازند، نوع رفتار با قربانی حادثه را به آنها آموزش می‌دهند و همه باید او را درک کنند. او دیگر آن انسان قبلی نیست. نه که او را سرزنش و مخفی کنند. در ایران قربانیان این حادثه گاه حتی از سوی خانواده خط می‌خورند، از خانه فرار می‌کنند یا حتی موضوع را با خانواده در میان نمی‌گذارند. روزی هزار بار از شکایتی که کرده‌اند، بششیمان می‌شوند و آرزو می‌کنند راهی را پیش می‌گرفتند که قربانیان گمنام این حوادث انتخاب کرده‌اند، سرپوش می‌گذارند و به آبروی خود فکر می‌کنند تا بازهکار دیگری با خیال راحت از این شکایتی در میان نبیست. به کار بی‌شرمانه خود در سوی دیگری از شهر ادامه دهد. از سوی خانواده متهم تهدید می‌شوند، سایه‌ای همیشه با آنهاست، از کوچ‌ها عبور می‌کنند و به خود می‌گویند: نترس، نترس، نترس.

گزارش کوتاه

کام‌تشنه پلدختری‌ها

در گرمای ۵۰ درجه

■ **مهر:** قطع مکرر آب آشامیدنی شهر پلدختر در هوای گرم و طاقت‌فرسای تابستان تبدیل به سناریویی تکراری شده که اعتراض مردم را نیز در پی داشته است. شهرستان پلدختر به عنوان جنوبی‌ترین شهرستان لرستان با گرمای هوای طاقت‌فرسا در این روزهای تابستان علاوه بر مشکل همیشگی گرمای هوا و گرد و غبار شاهد قطع مکرر آب است که این موضوع گلایه شهروندان را به دنبال داشته است.
محمدعلی جودکی شهروند پلدختری در این رابطه به خبرنگار مهر گفت: قطع آب آشامیدنی در این شهر همانند فیلم‌های سینمایی تکراری این بار به مدت ۱۶ ساعت تکرار شد تا مردم این شهرستان دوباره قصه پرغصه قطع آب آشامیدنی خود را در روزهای سه‌شنبه و چهارشنبه تجربه کنند.
یک شهروند دیگر پلدختری نیز گفت: پخش غربی شهر پلدختر با مشکل نامیوم قطع‌ی آب آشامیدنی در تمام فصول سال مواجه است و هرچه به مسوولان آب‌ای شهری این مشکل را منعکس می‌کنیم، مشکل همچنان به قوت خود باقی است.
رضا نورعلی‌وند افزود: قطع آب آشامیدنی به مدت طولانی مشکلات فراوانی را در زمینه‌های بهداشتی و سلامتی برای خانواده‌ها به ویژه کودکان به وجود آورده است و این امر موجب نارضایتی شهروندان شده است.
یک خاتم خانه‌دار نیز به خبرنگار مهر در پلدختر گفت: برای تامین آب آشامیدنی ناچارم آذانس تلفنی بدهم تا آب آشامیدنی را از مناطق دیگر شهر بروم.
لیلا شهنسوری با انتقاد از شرکت آب و فاضلاب پلدختر گفت: مهم‌ترین مشکل در این خصوص عدم اطلاع‌رسانی این موضوع است، چرا که قطعی آب در برخی موارد بیش از ۱۰ ساعت در طول روز است.
یکی از فرهنگیان پلدختر نیز گفت: تو را به خدا مشکلات ما را به گوش مسوولان برسانید و اعلام کنید پلدختر که دارای چاه‌ها و منابع زیر زمینی فراوان است با لب عطش‌شان در آرزوی آب آشامیدنی سالم به سر می‌برد.

وی افزود، مشکل آب شرب به گونه‌ای است که حتی در روزهایی که بخش شرقی پلدختر آب آشامیدنی دارد، آنقدر فشار آب پایین است که نمی‌توان استفاده کرد و رنگ آب آشامیدنی که از لوله کشی بیرون می‌آید، شفاف نیست و وقتی در ظرف می‌ماند لعاب سفیدی کناره ظرف می‌ماسد.
یک مغازدار پلدختری هم در گفت‌وگو با مهر یادآور شد: ۷۰ درصد جمعیت شهر پلدختر در بخش شرقی شهر سکونت دارند و این جمعیت همواره با مشکل قطع آب آشامیدنی مواجه هستند.
محمودوند افزود: نبود آب آشامیدنی برای تهیه غذای خانواده و حتی برای گرفتن وضو اعضای خانواده را در فصل گرما با مشکل جدی روبه‌رو ساخته است.
وی گفت: خانواده‌هایی که در طبقات بالای ساختمان‌ها ساکن هستند به دلیل فشار پایین آب نمی‌توانند از آب لوله‌کشی استفاده کنند و برای مصرف و پختن غذا و استحمام مشکل دارند.
یک خانم خانه‌دار پلدختری نیز به خبرنگار مهر گفت: قطع شدن آب شرب شهر پلدختر در گرمای تابستان و در دمای نزدیک به ۵۰ درجه سانتی‌گراد پذیرفتنی نیست.
وی افزود: از یک هفته پیش به دلیل قطعی مکرر جریان آب لوله‌کشی با مشکلات فراوانی مواجه شده‌ایم به گونه‌ای که برای تامین آب آشامیدنی مورد نیاز به تهیه آب معدنی روی آورده‌ایم.
وی ادامه داد: در برخی روزها آب کامل قطع است و در ساعاتی که آب بسیار ضعیف جریان دارد و نمی‌توان از آن استفاده کرد اقدام به ذخیر مسازی آب برای استفاده‌های ضروری می‌کنیم.

این خانم خانه‌دار اضافه کرد: مردم شهر با مشکلات زیادی روبه‌رو شده‌اند و در صورت ادامه این روند شاهد بروز مشکلات بهداشتی در شهر خواهیم بود.
وی ادامه داد: در حال حاضر گرمای شهر پلدختر در برخی ساعات روز به ۵۰ درجه می‌رسد و در چنین شرایطی که بسیاری از مردم از کولرهای آبی برای سرمایش محل کار و منازل استفاده می‌کنند با مشکل مواجه شده‌ایم.
وی گفت: کاش مسوولان آب و فاضلاب خود و خانواده خود را برای ساعتی جای مردم این منطقه می‌گذاشتند تا مشکلات این قشر از مردم را بیشتر درک کرده و با عزمی راسخ و همتی مضاعف درصدد حل این مسايل و مشکلات برآیند.
انتقادات مردم در حالی است که مدیر آب و فاضلاب شهرستان پلدختر علت قطعی آب را ناشی از شکستگی لوله‌های آب می‌داند و می‌گوید: لوله شبکه آب آشامیدنی بخش شرقی شهر در نقطه‌ای از این بخش شهر دچار شکستگی شده است.
عبدالله پورکایید افزود: تلاش برای ترمیم این خط انتقال و وصل شدن آب آشامیدنی توسط نیروهای آب و فاضلاب شهر پلدختر با جدید هر چه تمام ادامه دارد.
به هر حال نگرانی‌ها از قطع مکرر آب آشامیدنی در شهر پلدختر و به افزایش است و شهروندان سوال‌شان این است که چرا پلدختر با منابع آب‌های زیر زمینی فراوان و داشتن چاه‌های آهکی در دامنه «سلطان کوه» این‌گونه با مشکل قطعی آب مواجه است؟